

Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista

10.3.2025



Saamelaisalueen koulutuskeskus
Sámi oahpahusguovddáš
Säämi máttááttâskuávdáš
Sää'm škooltemkööskös



Sisällys

1. Johdanto	1
2. Oppilaitoksen kurinpitoon liittyvät lainkohdat	1
Opiskelijan velvollisuudet	1
Kurinpito.....	2
Kurinpito asuntolassa	3
Häiritsevän tai turvallisuutta vaarantavan opiskelijan poistaminen	3
Kurinpitomenettelyn suhde syytteen vireilläoloon ja tuomioistuimen ratkaisuun	3
Oikeus ottaa haltuun esineitä tai aineita	4
Oikeus tarkastaa opiskelijan tavarat	4
Haltuun ottamisen ja tarkastamisen yleiset periaatteet	5
Haltuun otettujen esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen	5
Menettely opiskeluoikeuden peruuttamista ja palauttamista koskevassa asiassa ja kurinpitoasiassa	5
Opiskelijan eronneeksi katsominen	6
Menettely opiskeluoikeuden peruuttamista ja palauttamista koskevassa asiassa ja kurinpitoasiassa	7
3. Periaatteet hallinnon yleisten oikeusturvaperiaatteiden noudattamiseen kurinpitokeinoja käytettäessä	8
3.1 Henkilökunnan osaaminen varmistaminen.....	8
3.2 Suunnitelmasta, järjestyssäännöistä ja laissa säädetyistä kurinpitokeinoista tiedottaminen	8
3.3 Menettelytavat suunnitelman seurantaan sekä sen toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointia varten	9
3.4 Menettelytavat rike- ja häiriötilanteissa, selvittämismenettelyt, työnjako sekä kuulemis- ja kirjaamismenettelyt	9

1. Johdanto

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 80 §:n mukaan opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Ammatillisen koulutuksen yhteistyö ja erilaiset pedagogiset ratkaisut luovat edellytyksiä hyvän työrauhan rakentumiselle. Ammatillisen koulutuksen järjestäjällä on oikeus käyttää ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaisia kurinpitokeinoja.

Tässä laissa tarkoitetun koulutuksen tavoitteena on lisäksi tukea opiskelijoiden kehitystä hyviksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa opiskelijoille jatko-opintovalmiuksien, ammatillisen kehittymisen, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja. Koulutusta alle 18-vuotiaalle opiskelijalle suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu.

Saamelaisalueen koulutuskeskuksen hyvinvointisuunnitelman liitteeksi on laadittu OPH:n määräyksen (OPH-286-2018) mukainen, lakiin 531/2017, 80 § perustuva suunnitelma kurinpitokeinojen käytämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Suunnitelman tarkoituksena on varmistaa toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus sekä opiskelijoiden yhdenvertainen kohtelu. Suunnitelman avulla pyritään turvaamaan työrauha, sisäinen järjestys, opiskelun esteetön sujuminen ja yhteisön yleinen turvallisuus ja viihtyisyys Saamelaisalueen koulutuskeskuksessa. Suunnitelma tukee oppilaitoksen järjestyssääntöjen toteutumista. Kurinpidossa ja työrauhan turvaamisessa voidaan käyttää vain lainmukaisia keinoja ja näitä keinoja käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeus- turvaperiaatteita. Kurinpitokeinojen käytämisessä ja niihin liittyvissä menettelyissä noudatetaan tässä suunnitelmassa kuvattuja menettelytapoja.

2. Oppilaitoksen kurinpitoon liittyvät lainkohdat

94 §

Opiskelijan velvollisuudet

Opiskelijan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti. Opiskelijan on käyttäytyttävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden opiskelijoiden, oppilaitosyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä.

Opiskelijan tulee osallistua henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaisesti opetukseen sekä näyttöihin ja muuhun osaamisen osoittamiseen, jollei hänen poissaololleen ole perusteltua syytä. Työvoimakoulutuksessa sovelletaan lisäksi, mitä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 5 luvun 4 §:n 2 momentissa säädetään opiskelijan osallistumisesta opetukseen ja opintojen etenemisestä.

Opiskelijan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti.

Opiskelijan velvollisuudesta korvata aiheuttamansa vahinko säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

80 §

Oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön

Opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

85 §

Kurinpito

Opiskelijalle voidaan antaa kirjallinen varoitus, jos hän:

- 1) häiritsee opetusta;
- 2) käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti opiskeluympäristössä;
- 3) menettelee vilpillisesti tai muuten rikkoo oppilaitoksen tai muun opiskeluympäristön järjestystä;
- 4) kieltäytyy 84 §:ssä tarkoitetun huumausainetestin koskevan todistuksen esittämisestä; taikka
- 5) on 84 §:ssä tarkoitetun selvityksen perusteella käyttänyt huumausaineita muihin kuin lääkinnällisiin tarkoituksiin siten, että hänen toimintakykynsä on heikentynyt.

Jos teko tai laiminlyönti on vakava tai jos opiskelija jatkaa 1 momentissa tarkoitettua käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan, hänet voidaan erottaa oppilaitoksesta määräajaksi, enintään yhdeksi vuodeksi.

Opetusta häiritsevä, väkivaltaisesti tai uhkaavasti käyttäytyvä taikka toisen henkeä tai terveyttä vaarantava opiskelija voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokkahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka koulutuksen järjestäjän järjestämästä tilaisuudesta.

Opiskelijan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään kolmen työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen opiskelijan taikka oppilaitoksessa tai muussa opetustilassa työskentelevän turvallisuus kärsii opiskelijan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti opiskelijan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.

Epäämisen aikana opiskelijalle on järjestettävä 99 §:ssä tarkoitettuna opiskelijahuoltona mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskelijahuollon psykologin tai kuraattorin kanssa. Lisäksi opiskelijalle on järjestettävä muu hänen tarvitsemansa tuki epäämisen aikana ja opiskelijan palatessa opetukseen. Opiskelijalle tehdään suunnitelma opetukseen palaamisen tukemiseksi.

Jos opiskelija kieltäytyy 82 §:n 1 momentissa tarkoitetuista terveydentilan toteamiseksi suoritettavista tarkastuksista ja tutkimuksista, häneltä voidaan pidättää oikeus opiskeluun siihen asti, kunnes hän suostuu tarvittaviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin.

Jos opiskelija kieltäytyy 82 §:n 4 momentissa tarkoitetusta rikosrekisteriotteen nähtäväksi antamisesta, häneltä voidaan pidättää oikeus opiskeluun siihen asti, kunnes hän suostuu toimittamaan rikosrekisteriotteen nähtäväksi.

86 §

Kurinpito asuntolassa

Sen lisäksi, mitä kurinpidosta 85 §:ssä säädetään, 103 §:ssä tarkoitetussa koulutuksen järjestäjän asuntolassa asuvalle opiskelijalle voidaan antaa kirjallinen varoitus, jos hän käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti asuntolan tiloissa taikka rikkoo asuntolan järjestystä.

Jos teko tai laiminlyönti on vakava tai jos opiskelija jatkaa 1 momentissa tarkoitettua käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan, hänet voidaan erottaa asuntolasta määräajaksi tai opintojen jäljellä olevaksi ajaksi.

87 §

Häiritsevän tai turvallisuutta vaarantavan opiskelijan poistaminen

Rehtorilla ja opettajalla on oikeus poistaa luokkahuoneesta tai muusta opetustilasta taikka koulutuksen järjestäjän tilaisuudesta opiskelija, joka ei noudata 85 §:n 3 momentissa tarkoitettua poistumismääräystä. Rehtorilla ja opettajalla on myös oikeus poistaa oppilaitoksen alueelta opiskelija, joka ei poistu saatuaan tiedon 85 §:n 4 momentissa tarkoitettua opetukseen osallistumisen epäämisestä.

Jos poistettava opiskelija koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää sellaisia opiskelijan poistamiseksi tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina opiskelijan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen.

Rehtori ja opettaja voivat 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa toimia yhdessä tai erikseen. Opiskelijan poistamisessa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä. Voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta koulutuksen järjestäjälle.

Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslain 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä.

88 §

Kurinpitomenettelyn suhde syytteen vireilläoloon ja tuomioistuimen ratkaisuun

Sinä aikana, jolloin opiskelijaa vastaan on vireillä syyte yleisessä tuomioistuimessa, ei häntä vastaan samasta syystä saa aloittaa tai jatkaa kurinpitomenettelyä.

Jos tuomioistuin on vapauttanut opiskelijan syytteestä, ei kurinpitomenettelyä saa aloittaa tai jatkaa samasta syystä muutoin kuin sellaisen menettelyn perusteella, jota ei ole katsottava rikokseksi, mutta josta voidaan rangaista kurinpidollisesti.

Jos tuomioistuin on tuominnut opiskelijan rangaistukseen, ei hänelle saa samasta syystä määrätä kurinpitorangeistusta. Opiskelija saadaan kuitenkin erottaa oppilaitoksesta määräajaksi tai erottaa opiskelija-asuntolasta määräajaksi tai jäljellä olevien opintojen ajaksi, jos se opiskelijan tekemän rikoksen tai siihen liittyvien seikkojen perusteella on perusteltua.

89 §

Oikeus ottaa haltuun esineitä tai aineita

Rehtorilla tai opettajalla on yhdessä tai erikseen oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa opiskelijalta 80 §:n 2 momentissa tarkoitettu kielletty esine tai aine.

Jos haltuun otettavaa esinettä tai ainetta hallussaan pitävä opiskelija koettaa vastarintaa tekemällä välttää haltuun ottamisen, rehtorilla tai opettajalla on oikeus käyttää sellaisia esineen tai aineen haltuun ottamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina opiskelijan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Oikeus käyttää voimakeinoja koskee vain opiskelijan omaa tai muiden turvallisuutta vaarantavia esineitä tai aineita.

Edellä 1 tai 2 momentissa tarkoitettussa haltuunotossa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä. Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslain 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä.

Tässä pykälässä säädetyt oikeudet ja velvollisuudet ovat voimassa myös ajan, jolloin opiskelija osallistuu koulutuksen järjestäjän hyväksymään henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiseen koulutukseen tai toimintaan.

90 §

Oikeus tarkastaa opiskelijan tavarat

Rehtorilla ja opettajalla on työpäivän aikana oikeus tarkastaa opiskelijan mukana olevat tavarat, opiskelijan hallinnassa olevat oppilaitoksen säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa, sellaisen 80 §:n 2 momentissa tarkoitetun esineen tai aineen haltuun ottamiseksi, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta, jos on ilmeistä, että opiskelijan hallussa on tällaisia esineitä tai aineita ja opiskelija pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole.

Opiskelijalle tulee ennen tarkastusta ilmoittaa tarkastuksen syy.

Tarkastajan tulee olla opiskelijan kanssa samaa sukupuolta. Tarkastuksessa tulee olla läsnä tarkastajan lisäksi toinen täysi-ikäinen oppilaitoksen henkilökuntaan kuuluva. Opiskelijan pyynnöstä tarkastuksessa tulee olla läsnä hänen valitsemansa oppilaitoksen henkilöstöön kuuluva, jos tämä on saapuvilla.

Edellä 3 momentissa säädetystä tarkastuksen suorittamistavasta voidaan kuitenkin poiketa, jos se on asian kiireellinen luonne huomioon ottaen turvallisuuden kannalta ehdottoman välttämätöntä.

Tässä pykälässä säädetyt oikeudet ja velvollisuudet ovat voimassa myös ajan, jolloin opiskelija osallistuu koulutuksen järjestäjän hyväksymään henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiseen koulutukseen tai toimintaan.

91 §

Haltuun ottamisen ja tarkastamisen yleiset periaatteet

Edellä 89 ja 90 §:ssä tarkoitetut toimenpiteet on toteutettava mahdollisimman turvallisesti. Toimenpiteillä ei saa puuttua opiskelijan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi. Esineiden ja aineiden haltuun ottamisessa ja opiskelijan tarkastamisessa on noudatettava olosuhteiden edellyttämää hienotunteisuutta. Koulutuksen järjestäjän tulee suunnitella ja ohjeistaa toimenpiteiden käyttö.

Edellä 89 §:n mukaisten voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta koulutuksen järjestäjälle. Opiskelijan tarkastaminen ja esineiden ja aineiden haltuun ottaminen tulee kirjata. Haltuun ottamisesta ja tarkastamisesta on ilmoitettava alakäisen opiskelijan huoltajille mahdollisimman pian.

92 §

Haltuun otettujen esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen

Edellä 89 §:ssä tarkoitetut opiskelijalta haltuun otetut esineet tai aineet luovutetaan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle tai, jos opiskelija on täysi-ikäinen, hänelle itselleen. Esineet ja aineet tulee kuitenkin luovuttaa poliisille tai muulle laissa säädetylle viranomaiselle, jos opiskelijalla, tämän huoltajalla tai muulla laillisella edustajalla ei lain mukaan ole oikeutta pitää niitä hallussaan.

Ennen luovuttamista esine tai aine tulee säilyttää huolellisesti. Esineiden ja aineiden luovutus tulee järjestää mahdollisimman pian haltuunotosta. Haltuun otetut huumausaineet, ampuma-aseet, aseenosat, patruunat, ammukset ja kaasusumuttimet sekä räjähteet tulee luovuttaa poliisille välittömästi. Opiskelijalle itselleen luovutettavat esineet ja aineet luovutetaan työpäivän päätyttyä.

Jos huoltaja ei kolmen kuukauden kuluessa huostaanottoa koskevasta ilmoituksesta nouda esinettä tai ainetta, se voidaan todisteellisesti hävittää. Esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen tulee kirjata.

93 §

Menettely opiskeluoikeuden peruuttamista ja palauttamista koskevassa asiassa ja kurinpitoasiassa

Opiskelijalle annettavasta kirjallisesta varoituksesta päättää rehtori. Opiskeluoikeuden peruuttamisesta ja palauttamisesta, määräaikaisesta erottamisesta, asuntolasta erottamisesta sekä opiskeluoikeuden pidättämisestä päättää koulutuksen järjestäjän asettama monijäseninen toimielin. Rekisteröidyn yhteisön tai säätiön tässä laissa järjestämässä koulutuksessa olevan oppivelvollisen opiskeluoikeuden peruuttamisesta ja palauttamisesta, määräaikaisesta erottamisesta, asuntolasta erottamisesta sekä opiskeluoikeuden pidättämisestä päättää kuitenkin kyseisen koulutuksen järjestäjän kotipaikan mukaisen kunnan asettama monijäseninen toimielin rehtorin esityksestä. Kunnan monijäsenisen toimielimen on annettava kyseinen päätös tiedoksi koulutuksen järjestäjälle. Muiden kuin oppivelvollisuuslaissa tarkoitettujen oppivelvollisten osalta korkeintaan kolmen kuukauden määräaikaisesta erottamisesta ja asuntolasta erottamisesta voi koulutuksen järjestäjän niin päättäessä päättää

rehtori. Saamelaisalueen koulutuskeskuksen johtokunta on antanut (22.11.2024) rehtorille toimivaltuudet määräaikaan erottamisiin lain sallimissa rajoissa enintään kolmen kuukauden määräajaksi muiden kuin oppivelvollisten osalta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa monijäsenisessä toimielimessä tulee olla ainakin koulutuksen järjestäjän, opiskelijahuollon, opettajien, työelämän ja opiskelijoiden edustus. Koulutuksen järjestäjä tai kunta nimeää toimielimen puheenjohtajan ja muut jäsenet enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Opiskelu-oikeuden peruuttamista ja palauttamista koskevassa asiassa koulutuksen järjestäjä tai kunta nimeää toimielimeen lisäksi tutkinnon suorittajan koulutussopimustyöpaikan tai oppisopimuskoulutuksen osalta työnantajan edustajan. Toimielimen puheenjohtajaksi tulee nimetä muu kuin opiskelijoita edustava jäsen. Opiskelijoita edustavan jäsenen tulee olla 15 vuotta täyttänyt. Opiskelijoita edustavalla jäsenellä on läsnäolo- ja puheoikeus toimielimen kokouksessa. Toimielimen äänivaltaiset jäsenet toimivat virkavastuulla. Koulutuksen järjestäjä tai kunta päättää tarkemmin toimielimen toimintatavoista ja päätöksenteosta. Toimielin voi olla myös kahden tai useamman koulutuksen järjestäjän yhteinen.

Ennen opiskelijan erottamista oppilaitoksesta, opiskelijan asuntolasta erottamista ja kirjallisen varoituksen antamista opiskelijalle on yksilöitävä kurinpitotoimen syynä oleva teko tai laiminlyönti, hankittava tarpeellinen selvitys sekä varattava opiskelijalle tilaisuus tulla kuulluksi. Ennen opiskelijan erottamista oppilaitoksesta tai opiskelija-asuntolasta on kuultava myös opiskelijan huoltajaa. Muista 85 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä on ilmoitettava opiskelijan huoltajalle. Kurinpitotoimien harkittaessa on otettava huomioon teon laatu sekä opiskelijan ikä ja kehitystaso.

Kurinpitotoimesta, opiskelu-oikeuden peruuttamisesta ja opiskelu-oikeuden pidättämisestä tulee antaa kirjallinen päätös, ja 85 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden tulee kirjata.

Koulutuksen järjestäjän on salassapitosäännösten estämättä annettava 93 §:n 1 momentissa tarkoitettulle kunnan monijäseniselle toimielimelle välttämättömät tiedot mainitun säännöksen mukaisesti tehtäviin kuuluvan asian ratkaisemiseksi (Laki ammatillisesta koulutuksesta, 109 §).

97 §

Opiskelijan eronneeksi katsominen

Opiskelija katsotaan eronneeksi, jos:

- 1) on ilmeistä, että hänen tarkoituksenaan ei ole osallistua henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiseen opetukseen ja näyttöihin tai muuhun osaamisen osoittamiseen eikä hän ole esittänyt poissaololleen perusteltua syytä;
- 2) hän on keskeyttänyt oppivelvollisuuden suorittamisen oppivelvollisuuslain 7 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla;
- 3) hän ei ole suorittanut työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta 11 §:ssä säädettyssä ajassa.

Opiskelija katsotaan eronneeksi myös silloin, kun hän itse ilmoittaa koulutuksen järjestäjälle kirjallisesti eroamisestaan. Tällöin opiskelija katsotaan eronneeksi siitä päivästä lukien, kun ilmoitus saapuu koulutuksen järjestäjälle, tai opiskelijan ilmoittamasta myöhemmästä ajankohdasta.

Koulutuksen järjestäjä antaa päätöksen opiskelijan eronneeksi katsomisesta lukuun ottamatta 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua tilannetta.

Oppivelvollinen katsotaan eronneeksi 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetulla perusteella viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun hän on viimeisen kerran osallistunut henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiseen opetukseen taikka näyttöihin tai muuhun osaamisen osoittamiseen. Ennen oppivelvollisen eronneeksi katsomista koulutuksen järjestäjän tulee ilmoittaa oppivelvolliselle sekä hänen huoltajalleen ja muulle lailliselle edustajalleen, että oppivelvollinen voidaan katsoa eronneeksi, mikäli hän ei osallistu henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiseen opetukseen taikka näyttöihin tai muuhun osaamisen osoittamiseen. Oppivelvollisen eronneeksi katsomisessa noudatettavista menettelyistä säädetään lisäksi oppivelvollisuuslain 13 §:ssä.

13 § Oppivelvollisen eronneeksi katsominen

...Edellä 4 §:ssä tarkoitetussa koulutuksessa ennen oppivelvollisen eronneeksi katsomista koskevan päätöksen tekemistä koulutuksen järjestäjän on selvitettävä, onko oppivelvollinen aloittanut uudet mainitussa pykälässä tarkoitetut opinnot. Jos oppivelvollinen ei ole aloittanut uusia opintoja, koulutuksen järjestäjän on ilmoitettava oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttäneen oppivelvollisen yksilöinti- ja yhteystiedot oppivelvollisen asuinkunnalle sekä ilmoitettava oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämisestä huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Edellä tarkoitettu ilmoitusvelvollisuus on myös silloin, jos oppivelvollisen opiskeluoikeus on peruutettu ammatillisesta koulutuksesta annetun lain nojalla.

Poiketen siitä, mitä muualla laissa säädetään, oppivelvollinen voidaan katsoa eronneeksi oman ilmoituksen perusteella vain silloin, jos oppivelvollinen on aloittanut uudet 4 §:ssä tarkoitetut opinnot...

93 §

Menettely opiskeluoikeuden peruuttamista ja palauttamista koskevassa asiassa ja kurinpitoasiassa

Opiskelijalle annettavasta kirjallisesta varoituksesta päättää rehtori. Opiskeluoikeuden peruuttamisesta ja palauttamisesta, määräaikaisesta erottamisesta, asuntolasta erottamisesta sekä opiskeluoikeuden pidättämisestä päättää koulutuksen järjestäjän asettama monijäseninen toimielin. Korkeintaan kolmen kuukauden määräaikaisesta erottamisesta ja asuntolasta erottamisesta voi päättää rehtori (päätös SAKK:n johtokunnassa 22.11.2024), paitsi oppivelvollisten kohdalla toimielin.

Edellä 1 momentissa tarkoitetussa monijäsenisessä toimielimessä tulee olla ainakin koulutuksen järjestäjän, opiskelijahuollon, opettajien, työelämän ja opiskelijoiden edustus. Koulutuksen järjestäjä nimeää toimielimen puheenjohtajan ja muut jäsenet enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Opiskeluoikeuden peruuttamista ja palauttamista koskevassa asiassa koulutuksen järjestäjä nimeää toimielimeen lisäksi tutkinnon suorittajan koulutussopimustyöpaikan tai oppisopimuskoulutuksen osalta työnantajan edustajan. Toimielimen puheenjohtajaksi tulee nimetä muu kuin opiskelijoita edustava jäsen. Opiskelijoita edustavan jäsenen tulee olla 15 vuotta täyttänyt. Opiskelijoita edustavalla jäsenellä on läsnäolo- ja puheoikeus toimielimen kokouksessa. Toimielimen äänivaltaiset jäsenet toimivat virkavastuulla. Koulutuksen järjestäjä päättää tarkemmin toimielimen toimintatavoista ja päätöksenteosta. Toimielin voi olla myös kahden tai useamman koulutuksen järjestäjän yhteinen.

Ennen opiskeluoikeuden peruuttamista koskevan päätöksen tekemistä on hankittava asiaa koskeva tarpeellinen asiantuntija- ja muu selvitys sekä varattava opiskelijalle ja hänen huoltajalleen tilaisuus tulla kuulluksi.

Ennen opiskelijan erottamista oppilaitoksesta, opiskelijan asuntolasta erottamista ja kirjallisen varoituksen antamista opiskelijalle on yksilöitävä kurinpitorangeistukseen syynä oleva teko tai laiminlyönti, hankittava tarpeellinen selvitys sekä varattava opiskelijalle tilaisuus tulla kuulluksi. Ennen opiskelijan erottamista oppilaitoksesta tai opiskelija-asuntolasta on kuultava myös opiskelijan huoltajaa. Muista 85 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä on ilmoitettava opiskelijan huoltajalle.

Kurinpitorangeistuksista, opiskeluoikeuden peruuttamisesta ja opiskeluoikeuden pidättämisestä tulee antaa kirjallinen päätös ja 85 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettut toimenpiteet tulee kirjata.

Samalla kun opiskeluoikeuden peruuttamisesta, määräaikaisesta erottamisesta, asuntolasta erottamisesta tai opiskeluoikeuden pidättämisestä päätetään, on päätettävä päätöksen täytäntöönpanosta lainvoimaa vailla olevana ja täytäntöönpanon alkamisen ajankohdasta.

3. Periaatteet hallinnon yleisten oikeusturvaperiaatteiden noudattamiseen kurinpitokeinoja käytettäessä

Kurinpitokeinojen käyttämistä ohjaavat Suomen perustuslaissa (731/1999) ja hallintolaissa (434/2003) säädetyt hallinnon oikeusperiaatteet.

1. Yhdenvertaisuusperiaate velvoittaa opiskelijoiden tasapuoliseen kohteluun, johdonmukaisuuteen ja syrjimättömyyteen.
2. Tarkoitussidonnaisuuden periaatteen mukaan kurinpitokeinoja voi käyttää ainoastaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin.
3. Objektiviteettiperiaate edellyttää, että rankaiseminen perustuu asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin.
4. Suhteellisuusperiaatteen mukaan kurinpitotoimien on oltava oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden.
5. Luottamuksensuojaperiaate on ennen muuta yksilön suoja julkista valtaa vastaan ja antaa yksityiselle ihmiselle oikeuden luottaa viranomaisen toiminnan oikeellisuuteen ja virheettömyyteen.

3.1 Henkilökunnan osaaminen varmistaminen

Henkilökunnan osaaminen turvallisuusasioissa ja kurinpitokäytänteissä varmistetaan käymällä suunnitelma läpi jokaisen lukuvuoden alussa opettajakokouksessa. Osaamisen varmistaminen on rehtorin vastuulla. Rehtori vastaa myös siitä, että määräaikaiset ja/tai uudet vakinaiset opettajat tai muut koulun työntekijät, jotka aloittavat työnsä kesken lukuvuoden, perehdytetään suunnitelmaan osana työtehtäviin perehtymistä.

3.2 Suunnitelmasta, järjestyssäännöistä ja laissa säädetyistä kurinpitokeinoista tiedottaminen

Suunnitelmasta, järjestyssäännöistä ja laissa säädetyistä kurinpitokeinoista (keskeiset sisällöt) tiedotetaan opiskelijoille ofelas-ohjaajan tunneilla ja opinto-oppaassa sekä heidän huoltajilleen lukuvuoden alussa. Yhteydenottokanavat huoltajiin ovat puhelin ja Wilma sekä sähköposti. Täysi-ikäisten opiskelijoiden tapauksessa huoltajiin otetaan yhteyttä vain opiskelijan suostumuksella.

Esihenkilön perehdytyksen lisäksi henkilöstöllä on oma vastuu ko. osaamisen varmistamisessa. Saamelaisalueen koulutuskeskus pitää yhteyttä muihin viranomaisiin ensisijaisesti ennaltaeh-

käisevässä mielessä. Akuuteissa tilanteissa arvioidaan tilannekohtaisesti, tarvitaanko muun viranomaisen apua ja tarvittaessa kutsutaan apu paikalle. Yhteistyössä on noudatettava kulloinkin voimassa olevia salassapito- ja muita säädöksiä.

3.3 Menettelytavat suunnitelman seurantaan sekä sen toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointia varten

Suunnitelman seuraamisesta, toteutumisen ja vaikuttavuuden arvioinnista sekä päivittämisestä vastaa rehtori. Suunnitelmaa päivitetään tarvittaessa.

3.4 Menettelytavat rike- ja häiriötilanteissa, selvittämismenettelyt, työnjako sekä kuulemis- ja kirjaimismenettelyt

Alla olevassa taulukossa on esitetty ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa säädetyt teot ja laiminlyönnit, niistä seuraavat toimenpiteet, kussakin toimenpiteessä toimivaltainen viranomainen, selvittäminen ja kuuleminen, kirjaamista/päätöksentekoa koskevat menettelytavat, toimenpiteistä ilmoittaminen sekä muutoksenhaku.

Teko tai laiminlyönti	Toimenpide	Päätävä viranomainen	Selvittäminen	Kuuleminen	Kirjaaminen/päätös	Ilmoittaminen	Muuta huomioitavaa	Muutoksen-haku
On ilmeistä, että opiskelija ei aio osallistua opetukseen. Poissaoloille ei ole perusteltua syytä (97 §)	Opiskelijan eronneeksi katsominen (97 §)	Koulutuksen järjestäjä: apulaisrehtori tai rehtori (97 §)						
Opiskelija häiritsee opetusta (85 §)	Opiskelija poistetaan luokasta tai opetustilasta oppitunnin jäljellä olevaksi ajaksi (85 §)	Opettaja, linjavastaava, apulaisrehtori tai rehtori (85 §)			Asia kirjattava (93 §) Wilman sähköiseen päiväkirjaan.	Asia ilmoitettava ofela-ohjaajalle, huoltajalle ja apulaisrehtorille.	Jos opiskelija ei noudata poistumiskehotusta, rehtori tai opettaja voi poistaa opiskelijan luokasta tai opetustilasta (87 §). Jos opiskelija vastarintaa tekemällä koettaa välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää voimakeinoja (ei voimankäytön välineitä). Kirjallinen selvitys rehtorille. (87 §)	Asiasta ei ole muutoksenhakuoikeutta (112 §).
Opiskelija häiritsee oppilaitoksen järjestämää tilaisuutta (85 §)	Opiskelija poistetaan oppilaitoksen järjestämästä tilaisuudesta (85 §).	Opettaja, linjavastaava, apulaisrehtori tai rehtori (85 §)			Asia kirjattava (93 §) Wilman sähköiseen päiväkirjaan.	Asia ilmoitettava ofela-ohjaajalle, huoltajalle ja apulaisrehtorille.	Jos opiskelija ei noudata poistumiskehotusta, rehtori tai opettaja voi poistaa opiskelijan luokasta tai opetustilasta (87 §) Jos opiskelija vastarintaa tekemällä koettaa välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää voimakeinoja (ei voimankäytön välineitä). Kirjallinen selvitys rehtorille. (87 §)	Asiasta ei ole muutoksenhakuoikeutta (112 §).
Opiskelija kiusaa toista opiskelijaa	Opiskelijan kanssa keskustellaan tilanteesta.	Opettaja tai muu henkilökuntaan kuuluva	On hankittava tarpeellinen selvitys.			Asia ilmoitettava ofela-ohjaajalle, huoltajalle ja apulaisrehtorille.	Opiskelijoille on järjestettävä tarvittaessa yksilökohtainen opiskeluhuolto.	Asiasta ei ole muutoksenhakuoikeutta (112 §).
Opiskelija käyttäytyy väkivaltaisesti ja uhkaavasti vaaran taen muiden turvallisuuden tai vaikeutensa opetusta koh tuuttomasti (85 §).	Opiskelijalta evätään osallistuminen opetukseen jäljellä olevan tai enintään kolmen työpäivän ajaksi (85 §).	Opettaja, linjavastaava, apulaisrehtori tai rehtori (85 §).			Asia kirjattava (93 §) Wilman sähköiseen päiväkirjaan. Opetuksen epäamisestä on tehtävä kirjallinen päätös.	Asia ilmoitettava ofela-ohjaajalle, huoltajalle ja apulaisrehtorille sekä työsuojelupäällikölle.	Jos opiskelija ei noudata poistumiskehotusta, rehtori tai opettaja voi poistaa opiskelijan luokasta tai opetustilasta (87 §) Jos opiskelija vastarintaa tekemällä koettaa välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää voimakeinoja (ei voimankäytön välineitä). Kirjallinen selvitys rehtorille. (87 §)	Asiasta ei ole muutoksenhakuoikeutta (112 §).
Opiskelija menettelee vilpillisesti, rikkooppilaitoksen tai muun opiskeluympäristön järjestystä (85 §).	Annetaan kirjallinen varoitus (93 §).	Rehtori (93 §)	Teko tai laiminlyönti on yksilöitävä. Tarpeellinen selvitys on hankittava (93 §).	Opiskelijaa kuultava. Huoltajalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi (93 §).	Rehtori tekee kirjallisen päätöksen.	Päätös annettava tiedoksi huoltajalle (93 §). Ilmoitetaan mahdollisesti lastensuojeluun, poliisille.	Opiskelijalle on järjestettävä tarvittava opiskeluhuolto.	Päätöksestä on valitusoikeus hallinto-oikeuteen 14 päivän kuluessa tiedoksisaannista (112 §).
Opiskelijan rikkomus on vakava. Opiskelija jatkaa epäasiallista käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan (85 §).	Opiskelijan määrääminen erottaminen oppilaitoksesta, enintään 1 v. (85 §).	Saamelaisalueen koulutuskeskuksen toimitilain Korkeintaan 3 kk:n määräaikaista erottamisesta voi päättää rehtori,	Teko tai laiminlyönti on yksilöitävä. Tarpeellinen selvitys on hankittava (93 §).	Opiskelijaa kuultava. Huoltajalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi (93 §).	Saamelaisalueen koulutuskeskuksen toimielin / rehtori tekee kirjallisen päätöksen.	Päätös annettava tiedoksi huoltajalle (93 §). Ilmoitetaan mahdollisesti lastensuojeluun, poliisille.	Opiskelijalle on järjestettävä tarvittava opiskeluhuolto. Päätöksen täytäntöönpanosta lainvoimaa vailla olevana ja täytäntöönpanon alkamisen ajankohdasta on päätettävä samalla kun määräaikaista erottamisesta päätetään (93 §).	Päätöksestä on valitusoikeus hallinto-oikeuteen 14 päivän kuluessa tiedoksisaannista (112 §).

		paitsi oppivelvolisten osalta toimitin (93 §).						
Teko tai laiminlyönti	Toimenpide	Päätävä viranomainen	Selvittäminen	Kuuleminen	Kirjaaminen/päätös	Ilmoittaminen	Muuta huomioitavaa	Muutoksen-haku
Epäillään, että opiskelijalla on hallussaan kielletty (80 §:ssä määritelty esine tai aine (90 §).	Voidaan ottaa haltuun kielletyt esineet tai aineet (90 §).	Opettaja, linjavastaava, apulaisrehtori tai rehtori (90 §)			Toimenpide kirjattava (91 §). Voimakeinojen käytöstä on tehtävä kirjallinen selvitys rehtorille (91 §)	Mahdollisimman pian ilmoitettava huoltajille (91 §). Tarvittaessa tehdään ilmoitus lastensuojeluun.	Mikäli opiskelija ei luovuta turvallisuutta vaarantavaa esinettä/asiaa ja tekee vastarintaa, on esine/asia mahdollista ottaa haltuun kokonaisarviointi huomioiden välttämättömiä voimakeinoja käyttäen (89 §)	Asiasta ei ole muutoksenhakuoikeutta (112 §).
Epäillään, että opiskelijalla on hallussaan kielletty (80 §:ssä määritelty esine tai aine (90 §).	Voidaan tarkastaa opiskelijan mukana olevat tavarat, hallinnassa olevat oppilaitoksen säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa (90 §).	Opettaja, linjavastaava, apulaisrehtori tai rehtori (90 §)	Hallussa pidon on oltava ilmeistä (90 §).		Toimenpide kirjattava (91 §).	Opiskelijalle ilmoitettava tarkastuksen syy (90 §) Mahdollisimman pian ilmoitettava huoltajille (91 §). Tarvittaessa tehdään ilmoitus lastensuojeluun.	Pitää pyytää luovuttamaan esine tai aine. Jos ei luotettavasti osoita, ettei hallussa ole mitään, voidaan tarkastaa. Opiskelijalle tarjottava mahdollisuus pyytää haluamansa henkilöstöön kuulla paikalle. Tarkastuksessa on sukupuoli-sääntö, pois lukien kiireellinen tilanne. Paikalla pitää olla vähintään kaksi oppilaitoksen täysikäistä henkilökuntaan kuuluvaa (90 §). Noudatettava olosuhteiden edellyttämää hienotunteisuutta. (91 §). Ei saa käyttää voimankäytönvälineitä (89 §).	Asiasta ei ole muutoksenhakuoikeutta (112 §).
Haltuun otettujen esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen (92 §)	Luovutetaan alaikäisen opiskelijan huoltajalle/täysi-ikäiselle opiskelijalle työpäivän päätyttyä. Poliisille luovutetaan välittömästi huumausaineet, ampuma-aseet, aseosat, patruunat, amukset ja kaasusumuttimet sekä räjähteet (92 §).	Opettaja, linjavastaava, apulaisrehtori tai rehtori (90 §)			Luovuttaminen ja hävittäminen tulee kirjata (91 §).		Ennen luovuttamista esine tai aine tulee säilyttää huolellisesti. Jos huoltaja ei kolmen kuukauden kuluessa huostaanottoa koskevasta ilmoituksesta nouda esinettä tai ainetta, se voidaan todisteellisesti hävittää. (92 §).	Asiasta ei ole muutoksenhakuoikeutta (112 §).
Opiskelija käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti asuntolan tiloissa taikka rikkoo asuntolan järjestystä (86 §).	Annetaan kirjallinen varoitus (86 §).	Rehtori (93 §)	Teko tai laiminlyönti on yksilöitävä. Tarpeellinen selvitys on hankittava (93 §).	Opiskelijaa kuultava. Huoltajalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi (93 §).	Rehtori tekee kirjallisen päätöksen.	Päätös annettava tiedoksi huoltajalle (93 §). Ilmoitetaan mahdollisesti lastensuojeluun, poliisille.	Opiskelijalle on järjestettävä tarvittava opiske-luhoito.	Päätöksestä on valitusoikeus hallinto-oikeuteen 14 päivän kuluessa tiedoksisaannista (112 §).
Opiskelijan rikkomus on vakava. Opiskelija jatkaa epäasiallista käyt-	Opiskelijan määrääkainen erottaminen asuntolasta määräajaksi tai opintojen jättämisellä olevaksi ajaksi (86 §)	Saamelaisalueen koulutuskeskuksen toimielin rehtorin esityksestä. Korkeintaan 3	Teko tai laiminlyönti on yksilöitävä. Tarpeellinen selvitys on hankittava (93 §).	Opiskelijaa kuultava. Huoltajalle on varattava tilaisuus tulla	Saamelaisalueen koulutuskeskuksen toimielin / rehtori tekee kirjallisen päätöksen.	Päätös annettava tiedoksi huoltajalle (93 §). Ilmoitetaan mahdollisesti lastensuojeluun, poliisille.	Opiskelijalle on järjestettävä tarvittava opiske-luhoito. Päätöksen täytäntöönpanosta lainvoimaa vailla olevana ja täytäntöönpanon alkamisen ajankohdasta on päätettävä samalla kun määräaikaista erottamisesta päätetään (93 §).	Päätöksestä on valitusoikeus hallinto-oikeuteen 14 päivän kuluessa tiedoksisaannista (112 §).

täytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan (86 §).		kk:n määräaikaisesta erottamisesta voi päättää rehtori, paitsi oppivelvollisten osalta toimitilin (93 §).		kuulluksi (93 §).				
---	--	---	--	-------------------	--	--	--	--